

aan:
programma.tatasteel@noord-holland.nl
projectgroenstaalfase1@ODNZKG.nl
omgevingsnieuws@tatasteeleurope.com

Stichting Frisse Wind.nu
van Ogtropweg 16
1949 BA, Wijk aan Zee
023 2060023
mail@frisewind.nu
www.frissewind.nu

Datum: 23 april 2023
Reactie en verzoek om onafhankelijk onderzoek t.b.v. Heracless-Groen staal

Geachte gedeputeerde, Jeroen Olthof, directeur ODNZKG, Loes vd Maat en directeur Tata Steel Nederland (TSN) Hans van de Berg,

Hierbij maakt Stichting Frissewind.nu, ook namens Gezondheid op 1 en Milieuplatform IJmuiden Noord en onze brede achterban van +3500 bezorgde inwoners, gebruik van de mogelijkheid om reactie te geven en te vragen om onafhankelijk onderzoek op basis van het voornemen voor besluitvorming en participatie ten behoeve van het project Heracless-Groen Staal van TSN.

Eerder deden wij samen met Dorpsraad Wijk aan Zee en Milieudefensie¹ de volgende oproep:

- TSN moet een klimaatplan opstellen dat in lijn is met het klimaatakkoord van Parijs, zodat we zicht blijven houden op een maximale opwarming van de aarde met 1,5 graad. Dat betekent een reductie van de uitstoot van minimaal 45% in absolute zin, in 2030.
- TSN moet aan milieu-, gezondheids-, en omgevingsvoorwaarden voldoen én het effect van de uitstoot van TSN schaadt niet langer de gezondheid van omwonenden. Daarom moet kookgasfabriek2 zo snel mogelijk worden gesloten, uiterlijk 1 januari 2025
- Voordat onomkeerbare besluiten worden genomen, moet onafhankelijk worden vastgesteld wat de klimaat-, milieu-, gezondheids- en omgevingseffecten zijn van alle activiteiten door TSN (en onderaannemers) tijdens de ombouw en na implementatie van de plannen.

Het stelt ons zwaar teleur dat aan deze oproep vooralsnog geen gehoor is gegeven. Heracless-Groen Staal en de Roadmap+ geven in de huidige opzet geen urgentie aan de directe impact van Tata Steel op de volksgezondheid.

Dit gaat bovendien in tegen de motie Leijten/Van Raan² dat er geen nieuwe subsidierelaties mogen worden aangegaan zonder harde afspraken over de behalen gezondheidswinst in de omgeving van Tata Steel Limited en de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid³ om uitvoering te geven aan de wettelijke plicht en maatschappelijke verantwoordelijkheid om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies.

Zoals u weet, staan wij op voor de rechten van de mensen in de omgeving van TSN. Bij ieder plan, bij ieder beleid, bij iedere vergunningverlening en bij het monitoren en handhaven, moeten mensenrechten en kinderrechten⁴ in relatie tot de leefomgeving centraal staan en worden getoetst. Als schending ook maar dreigt, moet het direct anders. Wij vragen u daarom:

¹ [Oproep: geen staatssteun naar Tata Steel zonder harde randvoorwaarden — Milieudefensie](#)

² [Motie van de leden Leijten en Van Raan over geen nieuwe subsidierelaties zonder harde afspraken over gezondheidswinst](#)

³ [OVV: Beter bescherming tegen industriële uitstoot is mogelijk en noodzakelijk](#)

⁴ [Kamerbrief over reactie op de aanbevelingen uit de 4e cyclus van de Universal Periodic Review](#)

Zet gezondheid nu ècht op één

De kaders van Heracleus-Groen Staal zijn in de huidige opzet te vaag en teveel gericht op het in stand houden van de huidige voorwaarden ten gunste van de bestaande bedrijfsvoering en ten koste van de gezondheid van omwonenden, de directe leefomgeving en het klimaat. Het plan zou nu al harde, concrete, onafhankelijk te verifiëren en juridisch te borgen kaders met betrekking tot gezondheidswinst, CO₂- en stikstofreductie moeten bevatten. Dit zou bovenaan de lijst met kaders moeten staan en het al dan niet in stand (mogen) houden van de huidige productiecapaciteit (8 miljoen ton per jaar) zou hier op moeten worden aangepast.

Uit de kaders gezondheidswinst, CO₂- en stikstofreductie volgen de volgende randvoorwaarden:

1. Een verhoogde ambitie om de **uitstoot** van grof stof, fijnstof en zeer zorgwekkende stoffen zoals PAK's en zware metalen terug te brengen naar **bijna 0**
2. Met daarbij **focus** en **prioriteit** op de voor de mensen en omgeving **meest schadelijke** (lage en diffuse) **bronnen**
3. **Gegarandeerde sluiting** van **Kookgasfabriek 2** uiterlijk in **2025** en **Kookgasfabriek 1** uiterlijk in **2030**
4. Een middels de maatwerkafspraken **verankerde versnelling** voor het voldoen aan de grenswaarden van het **provinciaal geurbeleid**⁵ voor de kookfabrieken en de Oxystaalfabriek in 2025 (in plaats van 2027)
5. Het zo snel mogelijk behalen en behouden van de (oude) **WHO advieswaarden (2005)**⁶ voor **fijnstof** doch uiterlijk in **2030** en daarna het zo snel mogelijk behalen en behouden van (geactualiseerde) **WHO advieswaarden (2021)**⁷ voor fijnstof doch uiterlijk in **2035**
6. Het zo snel mogelijk behalen en behouden van geactualiseerde **WHO-richtlijnen (2018)**⁸ voor **omgevingsgeluid** doch uiterlijk in **2030**
7. Het **verminderen** van de uitstoot van **stikstof** met **50%** uiterlijk in **2030**, in lijn met de algemene stikstofdoelen voor Nederland
8. Een **CO₂-reductie** van **60%** in **2030**, in lijn met de kabinetsdoelen

Wij vragen het bevoegd gezag / onze overheid om gezondheid nu ècht op één te zetten, mensen- en kinderrechten voorop te stellen en bovenstaande randvoorwaarden onderdeel te maken van de kaders en/of maatwerkafspraken en alle voortvloeiende procedures.

⁵ [Met geurbesluit pakt OD NZKG geuroverlast Tata Steel aan](#)

⁶ [WHO \(2005\)](#)

⁷ [New WHO Global Air Quality Guidelines aim to save millions of lives from air pollution](#)

⁸ [Environmental noise guidelines for the European Region](#)

Baseer plannen en prioriteiten op onafhankelijke vastgestelde data

De Onderzoeksraad voor Veiligheid geeft het bevoegd gezag op TSN de aanbeveling om ten minste te zorgen voor zicht op (en toetsing van) de emissies van bedrijven.

In het geval van TSN is bekend dat het huidige inzicht in emissies incompleet en incorrect is:

- Het volledige en onafhankelijke inzicht in de uitstoot van ZZS is nog altijd niet compleet⁹, Pas als we exact weten wat en waar vandaan (welke fabriek, welk onderdeel en welk emissiepunt) wordt uitgestoten, dan weten we wat het sluiten en/of aanpassen van bepaalde onderdelen oplevert
- Er is nog altijd een onverklaard verschil van factor 5 op PAK's¹⁰ tussen berekeningen van TSN voor elektronisch milieu jaarverslagen en de metingen van RIVM
- De omgevingsdienst ODNZKG heeft aangifte gedaan wegens de onjuiste kalibratie van het continue stof monitoren van de kook gasfabriek 2¹¹
- De ODNZKG treedt handhavend op tegen overschrijding van PAK bij kookgasfabriek 2¹²
- Bij het laatste depositie onderzoek van RIVM werden opnieuw in de IJmond grote hoeveelheden PAK en metalen aangetroffen. Er is nog geen dalende trend zichtbaar sinds het eerste onderzoek in 2020¹³

Er zou in opdracht van het ministerie I&W onafhankelijk onderzoek plaatsvinden naar de impact van de waterstofroute. Zover bekend heeft dit onderzoek niet plaatsgevonden. Het RIVM publiceert in mei 2023 een proof of concept (POC) om vast te stellen welke bronnen de meeste impact op de gezondheid kunnen hebben.

Wij vinden dat inzicht in de volledige en onafhankelijk geverifieerde uitstoot een noodzakelijke prioriteit is. Op basis van deze data zullen de impact van roadmap+ en plan Heracless herijkt moeten worden.

Wij vragen het bevoegd gezag / de omgevingsdienst / onze overheid om volledig onafhankelijk onderzoek uit te voeren, de data van Tata te verifiëren en plannen door te rekenen op basis van de nieuwe en gekalibreerde uitkomsten.

- Volledig overzicht van de uitstoot van ZZS vanaf alle bronnen op het terrein (TSN en onderaannemers) inclusief incidenten en diffuse bronnen
- Volledig en onafhankelijk (gekalibreerd) inzicht in de uitstoot van PAK's en BAP (fijnstof en grofstof) bij beide kookfabrieken inclusief: puntbronnen, diffuse bronnen (ook lekkages), blustorens (incl. lekkages aan de onderkant), incidenten en onderhoud (degrafteren, onderhoud afzuigwagens, affakkelen, zwavelgaslekkages, deurlekkages, etc)
- Onafhankelijke verspreidingsberekeningen inclusief luchtstromen op basis van geografische en meteorologische omstandigheden
- Afgeronde gezondheidskundige risicoanalyse door RIVM (POC)
- Verificatie van de 50% reductie PAK's emissie claim in fijnstof en grofstof
- Evaluatie van de emjrs gezien de misstanden met PAK's in het verleden
- Een afgeronde evaluatie van het luchtmeetnet

⁹ [OD NZKG eist ontbrekende gegevens ZZS-emissies Tata Steel](#)

¹⁰ [RIVM-onderzoek bevestigt: Tata Steel-terrein grootste bron van PAK en metalen in de IJmond](#)

¹¹ [Omgevingsdienst doet aangifte tegen Tata Steel](#)

¹² [Update waarschuwing en nader onderzoek uitstoot Kookgasfabriek - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied](#)

¹³ [Depositie onderzoek IJmond najaar 2022. Monsternamen en analyse van PAK en metalen in neergedaald stof in de IJmond regio | RIVM](#)

Zorg voor inzicht in directe impact en risico's voor omwonenden voor, tijdens en na de verschillende uitvoeringsfases van Heracless

Een bouwtraject met deze omvang en over zoveel jaren op een paar honderd meter van woonwijken zal in de verschillende fases verschillende vormen van (veiligheids,- en gezondheids) risico's en nog meer extra overlast met zich meebrengen. Gedegen berekeningen van deze reële risico's ontbreken. Er wordt niet transparant over deze risico's gecommuniceerd. Dit is extra stuitend gezien de huidige druk op omwonenden. Ook zien wij geen enkele risicoanalyse met betrekking tot veiligheidsrisico's voor de directe omgeving tijdens en na afronding van het langjarige project.

Daarbij denken wij o.a. aan:

- Extra geluid- en stofoverlast tijdens sloop- en bouwwerkzaamheden en door zwaar transport
- Risico's door saneringswerkzaamheden op het terrein incl. (historische) bodemverontreiniging
- Dubbele uitstoot, extra geluidsoverlast en veiligheidsrisico's tijdens de test- en transitiefase
- Externe veiligheid door gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen
- Onvoorziene vertraging

Wij zijn van mening dat TSN inzicht moet geven in de impact op omwonenden tijdens de verschillende fases van plan Heracless. Wij verwachten dat zo'n grote ingreep, hoe gewenst ook, niet zonder nog meer overlast zal zijn en dat omwonenden een keus moeten hebben of zij een hogere belasting nog kunnen dragen. Wij zijn van mening dat TSN hier buitengewoon hoge prioriteit aan moet geven.

Wij vragen TSN om een volledig transparante en realistische roadmap met mate en data van voorstelbare en voorspelbare hinder. Wij vragen een open en eerlijke dialoog over hoe de overlast zoveel mogelijk beperkt wordt en hoe omwonenden gewaarschuwd worden in geval van incidenten en calamiteiten. Wij verwachten harde afspraken over het waarborgen van de veiligheid en leefbaarheid voor omwonenden inclusief zaken zoals geluidsoverlast, werktijden en -perioden, een alarmeringssysteem en proactieve schadeloosstellingen voor omwonenden die deze overlast niet langer kunnen of willen dragen.

Stel bovenstaande kaders als basisvoorwaarden voor een volledige revisievergunning, m.e.r.-procedure en NRD

TSN stelt aan het begin van de m.e.r.-procedure een zogenoemde "Mededeling Voornemen" en "Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)" op. In de NRD staan de kaders benoemd waarover het m.e.r. onderzoek zal gaan. Verschillende thema's, zoals geluid, luchtkwaliteit en veiligheid worden hierbij verkend. Ook worden in het m.e.r. verschillende varianten en alternatieven – binnen de opgave en randvoorwaarden – bekeken. Wij zijn van mening dat onze bovenstaande kaders (gezondheidswinst, CO2- en stikstofreductie) en onze (aanvullende) voorwaarden de basis moeten vormen voor zowel deze m.e.r.-procedure als de NRD.

De OVV concludeert dat "zowel de provincie als de rijksoverheid strengere emissienormen kunnen opstellen, die dan in de vergunning aan Tata Steel kunnen worden opgenomen". Wij zien in deze uitspraak de noodzaak van een volledige revisievergunning inclusief een volledige m.e.r. en tot uitvoering moet worden gebracht. Een m.e.r. slechts gericht op nieuwe en/of gewijzigde installaties is o.i. dan ook volstrekt onvoldoende en zal niet bijdragen aan de noodzakelijke gezondheidswinst voor de inwoners van de IJmond.

Wij vragen TSN en de overheid om zich te verschonen van de huidige (ruime en complexe) revisievergunning en de kans aan te grijpen het vertrouwen met de omgeving te herstellen door te kiezen voor een volledige revisievergunning voor alle installaties (bestaande en nieuwe) inclusief alle onderaannemers en de bijbehorende m.e.r.-procedure en NRD hierop te baseren.

Doe recht aan een waardig participatieproces

Tenslotte willen wij nogmaals onze zorgen uiten over het participatieproces zoals nu is ingezet. Kritische omwonenden voelen zich **onveilig** om te participeren in een proces geleid door Tata Steel. Het dossier is te **complex** en de tijd om te reageren is te **kort**. Cruciale **informatie ontbreekt** en is niet onafhankelijk getoetst. De huidige **kaders zijn te strak, geven geen invulling aan de gezondheid van omwonenden** en bieden te weinig ruimte voor alternatieven.

Omwonenden wordt o.i. met het mes op de keel een zogenaamd groene utopie voorgespiegeld. Zij krijgen op geen enkele wijze een realistisch beeld van de periode daarnaartoe en de blijvende nadelen en risico's in de situatie daarna. Er mag niet gepraat worden over de verschillende technische routes, terwijl juist die veel verschil maken voor de gezondheid. Daar moet het juist WEL over gaan. Wij willen echte participatie en dialoog en geen PR-praatje en informatieoverdracht, want dat is wat er nu gebeurt.

Wij vragen alle partijen taboes van tafel te halen en wij vragen TSN alle scenario's en bijbehorende informatie openbaar te maken en transparant te zijn over alle gemaakte afwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de keuze voor het Heracless-Groen staal-plan, inclusief voor- en nadelen, zoals toegezegd door TSN tijdens de hoorzitting in de 2e kamer d.d. 19 april 2023. Pas wanneer duidelijk is hoe en in welke mate ieder scenario dat op tafel heeft gelegen de maatschappelijke belangen (gezondheid, schone leefomgeving en klimaat) en de bedrijfseconomische belangen van TSN dient, kan een transparante en gefundeerde weging worden gemaakt van deze keuze en kan het Heracless-Groen staal-plan op waarde worden geschat. Deze scenario's moeten bovendien door de overheid worden vergeleken met beschikbare alternatieven zoals dat van Zeester Groep en Marjan Minnesma van Urgenda, zoals gepresenteerd tijdens de Dorpsraad jaarvergadering op 12 april 2023 in Wijk aan Zee. Wij vragen de overheid om stelling te nemen voor het scenario dat op de meest korte termijn de meeste gezondheidswinst oplevert en binnen de in deze brief besproken kaders voor stikstof en CO2 blijft.

Met vriendelijke groet,

Sanne Walvisch,
Frisse Wind.nu

Antoinette Verbrugge,
Gezondheid op 1

Dirk Weidema,
Milieuplatform IJmuiden Noord